

อว.ต้องดีดไทยสู่ประเทศพัฒนาแล้ว

● กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.)

ในการประชุมวิชาการระดับชาติภายใต้โครงการปริญญาเอกกาญจนาภิเษก (คปก.) และโครงการพัฒนานักวิจัยและงานวิจัยเพื่ออุตสาหกรรม (พวอ.) ประจำปี 2564 รมว. การอุดมศึกษา **เอนก เหล่าธรรมทัศน์** กล่าวบรรยายพิเศษในเรื่อง **การพัฒนาบุคลากรวิจัยและนวัตกรรมของ อว.** ว่า

เป้าหมายงานวิจัยและนวัตกรรม คือ การสร้างประเทศที่เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการใช้วิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาเป็นแผนช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจ เพื่อให้ประเทศไทยออกจากกับดักรายได้ปานกลางให้ได้ใช้ศิลปวิทยาการทั้งปวงไม่ใช่สอนหรือเรียนไปตามประเทศอื่นฯ ไม่ใช่ทำนวัตกรรมเพื่อนวัตกรรมอย่างเดียวแต่ต้องมีความรู้ในศิลปวิทยาการ สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ในการขับเคลื่อน **หรือเรียกว่าเป็นการ “ดีด” ประเทศไทยให้พ้นจากกับดักการเป็นประเทศรายได้ปานกลาง**

ดังนั้น การทำวิจัยแบบเรื่อยๆ ทุกหัวข้อตามแบบชาติอื่นๆ ก็เหมือนเราเอาแบบประมาทมาถมในหลุมที่มีจำนวนมาก เราไม่มีทรัพยากรเพียงพอที่จะถมหลุมทุกหลุมให้เต็ม เราต้องมีการจัดลำดับความสำคัญ ต้องมีจุดโฟกัสและต้องไม่พัฒนาแบบค่อยเป็นค่อยไป แต่ต้องมีเป้าของเราให้ชัดเจน คือต้องทำให้ไทยเป็นประเทศพัฒนาแล้วให้ได้ภายใน 20 ปี แต่สำหรับ อว. ควรทำให้ได้ภายใน 7-10 ปี ตัวเลข 7 ปีนี้เอามาจากการที่ได้มีโอกาสไปเยี่ยมชมหน่วยงาน/สถาบันเทคโนโลยีต่างๆ

การออกจากการเป็นประเทศกำลังพัฒนาทำได้ 2 ทาง เรามีดีเอ็นเอที่เป็นเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์อยู่แล้ว ส่วนในเรื่องของเศรษฐกิจที่มาจากวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีเราก็ทำได้ดี แต่เราต้องเลิกความคิดที่ว่าพึ่งพาเทคโนโลยีคนอื่น **นโยบายของอว. ไม่ควรเป็นนโยบายวิทยาศาสตร์ของ**

ประเทศกำลังพัฒนา แต่ต้องเป็นนโยบายวิทยาศาสตร์แบบประเทศที่พัฒนาแล้ว โดยมีหลักการสำคัญ 3 ข้อ ได้แก่

1.อย่าทำแบบค่อยเป็นค่อยไป ต้องทำอะไรแบบก้าวกระโดดใหญ่ๆ 2.ต้องทำอะไรที่เป็นบายพาส (Bypass) หรือทางลัดให้ได้ การเป็นนักวิทยาศาสตร์ก็ต้องคิดแบบมียุทธศาสตร์คือ ต้องรบให้ชนะ ไม่ว่าจะเป็ทางเลี่ยง ทางเบี่ยง ทางลัด ก็ต้องหาทางให้ได้ และ 3.เราจะต้องทราบว่าเวลานี้เราอยู่ในกระแสการเปลี่ยนแปลงทางภูมิรัฐศาสตร์ของโลกซึ่งก็ตระวันออกมีความสำคัญขึ้นมาก ไม่ใช่ทางตะวันตกเท่านั้น เราต้องใช้ประโยชน์จากการขัดแย้ง และประชันขันแข่งของสองทวีปนี้ให้ได้มากที่สุด

อว. เป็นกระทรวงที่เอกอัครราชทูตต่างประเทศมาพบเป็นอันดับสองรองจากกระทรวงการต่างประเทศ เพราะเชื่อว่าเราทำได้เขาก็ต้องการมาขาย มาขอความร่วมมือ มีบางประเทศที่เขาเก่งและเราละเลยที่ผ่านมา อย่างสวีเดน แลนด์ เป็นอีกประเทศที่มีความน่าสนใจและยังมีความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเราต้องไม่กลัวการเปลี่ยนแปลง เราต้องพยายามมองหาสิ่งที่จะพลิกสถานการณ์ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของ 5G, 6G, AI ถ้ามีคนที่จะไป 6G เราก็ต้องขยับไปตรงนั้นให้เร็ว

เราควรมีการทำงานและคิดข้ามศาสตร์สาขา ต้องกล้าคิดที่จะทำ เปลี่ยนความคิดหรือทัศนคติ ให้เชื่อมั่นว่าเรามีอนาคตทางวิทยาศาสตร์ วิจัย เหมือนเรื่องยานอวกาศไปดวงจันทร์ ที่คนไทยคิดว่าเป็นเรื่องพูดเล่น แต่ความจริงเป็นเรื่องที่ไทยเราทำได้